GIÁ TIỀN MỖI SỐ 0$03 — NGÀY THỨ NĂM 14 AOUT 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Tòa-soạn và trị-sự đặt tại Hanoi
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
63, Rue du Coton, Hanoi

Téléphone n° 190

ANNONCES
Une seule insertion . . . 0$30 la ligne
Par contrat annuel . . . .
Par consécutive et par insertion . . . 0$15 la ligne
Réclame dans la 1re page . . . 2$00 la ligne
Annonces judiciaires et légales 1$00 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

Lòng công-đức của người mình còn kém thật!

Người ngoại-quốc quan-sát dân-tình mình thường chê là người Việt-Nam không có lòng công đức; theo cái lòng tự-ái của ta thì mới thoạt nghe câu ấy có phần tức-giận thật, nhưng nghĩ cho kỹ thì thuốc đắng chữa bệnh, ta quả phải thú nhận rằng lòng công đức của mình thường thua kém người Âu Mỹ xa. Than ôi! tưởng khắp các giống người trong thế giới này, trừ những giống còn sơn-man giã-man không kể, có người nào nhẫn tâm trông thấy kẻ cùng nòi cùng nước mình xẩy tay lỡ chân ngã ở cạnh đường xe-hỏa mà không hề đỡ dẫn cứu giúp một thì, lại xúm nhau vỗ tay cười được cho đành, như câu chuyện ở ga Hà-nội vừa rồi không?

Người ta là một loài động-vật khôn hơn cả các loài vật khác, có tình nghĩa, có ân ái, thấy ai cùng khổ thì có lòng thương, thấy ai hoạn nạn thì đem lòng giúp, cái lòng trắc ẩn, vốn là một cái tính sẵn có của người ta. Ông Mạnh-tử có nói: « Kiến nhụ tử chi tương nhập tỉnh, tắc nhân giai hữu truật-địch chi tâm », nghĩa là thấy đứa trẻ con sắp sa xuống giếng, thì ai cũng phải chột dạ mà động lòng thương. Hưởng chi sinh ở đời này, lẽ bác ái đã phát minh, nghĩa đồng-bào đã truyền-bá, chữ cứu tai tuất hoạn, chữ ái chủng hợp quần, đã gần như bài học hàng ngày, câu nói của miệng, cũng đã nhiều người nghe lọt vào tai. Mà ai ngờ ở trong xã-hội ta bây giờ, còn có một bọng người, đối với sự tai-nạn của người lại tỏ ra cái thái-độ nhạt-nhẽo hững-hờ. Ôi! cái ác-tập tự tư tự lợi, ở trong xã-hội ta đã hình ra đến cả tục-ngữ ca rao như câu: « Hàng phố cháy nhà bằng chân như vại », lại như câu. « Ai chết thì mặc kệ ai, mũ ni ta cứ che tai cho rồi »; cái ác-tập ấy đã thành ra một bệnh truyền nhiễm, lưu truyền từ mấy nghìn năm, mà đến nay còn chưa dứt nọc, tôi e ở trong xã-hội ta bây giờ, những người đối với sự tai nạn của đồng bào, mà đem lòng thương xót, hết sức cứu mang, chắc cũng chưa được mấy.

Nước Nam ta lập quốc đã mấy nghìn năm, đất không phải là không rộng, người không phải là không đông, vật-sản cũng không phải là không phong phú, tư bẩm cũng không phải là không thông minh, suy ra tài giỏi trí khôn, cũng không đến nỗi kém thua người mấy, vẫn nghiễm nhiên là một nước cổ ở cõi Á-đông, mà đến nay không khỏi đứng vào vòng liệt bại, tuy thành cái kết quả xấu ấy, là bởi học-thuật sai lầm, chánh-trị cầu-thả, nhưng cũng bởi người mình cái bụng vị-kỷ quá sâu, không biết vun giồng công-đức, gin giữ công tâm, không biết nghĩa giống nòi, không biết tình liên lạc, cơ nhau như hàng lồng với kẻ cướp, điều sướng, điều khổ, điều vui, điều lo, chẳng chút bợn lòng, vì thế mà đến nỗi bên yếu, mà không đứng nổi được ở cái buổi tranh-cạnh kịch-liệt này.

Hiện nay những người có nhiệt-huyết, có tư-tưởng, có trí thức, tự phụ là bực thượng-lưu trong xã-hội, mà nhận lấy cái trách-nhiệm xướng đạo cho quốc-dân, nào là học-thuật, nào là thực-nghiệp, nào là kỹ-nghệ, nào là phong tục, đều có lòng săn-sóc đến mà muốn thêm điều hay bỏ điều dở, để mưu đường tiến-bộ cho quốc-dân sau này, trong khoảng mười năm này, ở trong xã-hội ta cũng đã có nhiều sự cải-quan, về việc học-vấn, thì trường học mở cũng đã rộng, trình-độ học cũng đã cao, số học-trò cũng càng ngày càng đông, mà người tốt nghiệp ở các trường chuyên-môn ra cũng một ngày một nhiều; nói về đường kinh-tế, thì đồ chế tạo cũng đã tinh xảo, cách buôn bán cũng đã khôn-ngoan, đó cũng là một việc đáng mừng đáng trông cho vận-mệnh nước nhà về sau đó.

Nhưng thiệt tưởng đương cái buổi sinh tồn cạnh-tranh này, mà muốn cho dân-tộc mình thoát khỏi cái cổng-lệ đào thải, dần dần tiến bộ, để mong có ngày chiếm được cái địa-vị xứng đáng trên mặt địa-cầu, đã đành rằng học-thuật phải cho hoàn mỹ thực-nghiệp phải biết chấn hưng, mà điều thiết yếu thì cốt nhờ về dân-tâm dân-đức, hoạn nạn phải biết cứu nhau, oan khổ phải biết thương nhau, đó mới là cái cỗi rễ về sự thành lập của một quốc gia, và cái nền móng về sự tiến hóa của một dân-tộc. Dân tâm dân đức, mà còn suy kém như ở nước ta bây giờ, thì tuy nhờ cách học-vấn tốt mà đức được nhiều bực nhân tài, nhờ lối kinh-tế giỏi mà nảy ra được nhiều nhà cự phú, chẳng qua cũng chỉ mở thêm đường hiểm dạt vinh hoa, bày thêm cách phong lưu xa-xỉ, cầu đâu được có những người văn học trứ danh như các nước, đem hết tài học ra mà mưu mối hạnh phúc cho nhân-quần, cũng là những nhà đại tư-bản đem bàng muôn hàng triệu ra mà gây dựng những sự-nghiệp công-ích công-lợi. Vậy những người có lòng nghĩ đến thế-đạo nhân-tâm, thấy cái việc kể ra ở trên kia, mà nghĩ đến cái dân tâm dân đức của nước mình cũng phải ngậm ngùi mà sinh lòng thương-cảm vậy.

H. T. B.

Nhân dịp lễ Assomption, nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo 2223 đến ngày thứ bảy 16 Août 1924 mới ăn-hành.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 13 Août 1924

Tại cuộc hội nghị Londres

Ban trị sự của cuộc hội-nghị chừa điều-đình xong hẳn, vì ngày hôm qua đại-biểu Đức cứa chịu ký. Các khoản của các phái-bộ chưa hợp ý nhau hiện đã giao cho phụ ban giám định xem xét. Các phái viên Pháp và các phái-viên Đức vẫn điều-đình riêng với nhau để sau này hai nước Pháp Đức ký với nhau một bản giao ước thương-mại.

Các quan thượng-thư Pháp Bỉ cũng hội-nghị riêng với nhau.

Quan thượng-thư bộ công tác Peytral cũng đến Londres. Liệt cường Đồng-minh sẽ đặt ra một hội-nghị ở Paris để giải quyết cái vấn đề phân phát số tiền thu-nhận hàng năm nói trong chương-trình Dawes, và các số tiền thu được từ ngày đóng quân trong hạt sông Rhur nghĩa là từ ngày tháng Août 1923.

Hoa-kỳ với nước Honduras

Nước Hoa-kỳ có một chiếc chiến-thuyền đến Honduras để bảo-hộ người Hoa-kỳ ở đấy.

Ai-cập với nước Anh

Linh Ai-cập ở Soudan rèm đa vào linh Anh, linh Anh bắn súng, bốn người Ai cập chết, và mười sáu người bị thương.

Việc người làm tàu đình công ở Pháp

Người làm tàu đình công, song tàu Amiral Sallandrone Delamornaix cũng có người làm để đi Brésil.

VĂN UYỂN

Than nghèo

Cuộc đời nghĩ đến lại buồn teo,
Ngán lắm ai ơi cái phận nghèo.
Chạy gạo mấy phen chân cẳng mỏi,
Lo tiền lắm lúc mà thêm gieo.
Bưng tai giả điếc chừng bao độ,
Bịt miệng làm câm đã mấy keo.
Vạn tội không bằng anh tội khó,
Nỗi chim, chim nỗi khác chi bèo.

Khuyên em

Thấm thoắt đời người được mấy niên,
Khuyên em yêu lấy bút cùng nghiên.
Cạnh-tranh gặp buổi xô xô xát,
Thế-tục đương thời đảo đảo điên.
Hun đúc trí tài con cháu Lạc,
Vun giồng đức hạnh gỡi giòng Tiên.
Nước nhà gánh vác vai còn nặng,
Hữu chí thì xong gắng sức lên.

Đêm khuya nhớ nhà

Canh khuya bóng nguyệt xế tà,
Giàn than dễ khóc người đà vắng tanh.
Bơ vơ lữ thứ một mình,
Hồi giăng, giăng khéo ra tình mia mai.
Hồi sao, sao chẳng đoái hoài,
Hỏi mây, mây tếch mặc ai dài làm ngơ.
Ngán thay cảnh vật thờ ơ,
Xa xôi biết hỏi bây giờ vào đâu?
Một mình gánh thẩm đeo sầu.

Lê-thế-Tự.

MỘT CON SƯ-TỬ CÁI RONG CHƠI TRÊN CON ĐƯỜNG THÔNG CỦ

Báo lây sang kỳ tàu mới rồi có thuật chuyện một con sư-tử cái của một người dạy giống súc vật làm trò là M. Rozard ở số nhà 47 phố Saint-Ouen ở Billencourt (hèn Pháp), một buổi kia bỗng dưng sổ cũi chạy rông ra ngoài phố. Khi con vật ấy vừa mới nhô ra ngoài phố thì thiên-hạ bỗng kinh hồn tán đởm kẻ chạy ngược, người chạy xuôi trông chẳng khác gì một đám người chạy giặc vậy. Những người đang đi ở phố thì chạy lủa vào các nhà rồi đóng sập cửa lại. Chỉ trong chớp mắt thì các cửa hàng café đã vắng ngắt. Nhưng mà con sư-tử đó xem ra không có ý dữ-tợn mà lại có ý sợ hãi; nhất là trông thấy những xe-điện chạy rầm rầm thì nó lại càng có ý khiếp sợ lắm. Lũng thũng đi ở bên lề đường đuổi thì cúp lại tựa hồ như một con chó bông sủ đi hết phố nọ sang phố kia rồi sau lại ghé chơi trong nhà máy Niepce. Bấy giờ những người đi đuổi vừa theo tới nơi, họ vây lấy con vật đó, rồi một giờ sau họ kiếm cách dồn nó vào trong cũi được. Chắc hẳn trong bụng nó cũng nghĩ rằng trốn cũng không được, chạy cũng chẳng thoát, thà rằng vào nằm trong cũi cho yên thân đi còn hơn là đi lăng-băng ngoài phố mà phải tránh ô-tô, xe-điện vậy.

QUYÊN MỘT SỐ TIỀN MƯỜI BỐN TRIỆU VÀO VIỆC TRỢ-TẾ

Trong một kỳ hội-đồng của hội-đồng thành-phố Paris trong tháng juillet mới rồi, M. Ambroise Rendu có xin hội đồng ưng chuẩn mấy bản kế-toán nói về các số tiền của các nhà từ-thiện quyên vào việc trợ-tế.

Trong các số tiền của các nhà từ-thiện quyên, có một số 14 triệu quan của Melle Gallen quyên. Theo như ý Melle Gallen thì tiền ấy phải dùng để lập một cái nhà bảo-cô để riêng cho con gái nhà nghèo mà không được số trợ-tế cứa trợ cho.

M. Rendu xin hội-đồng quyết nghị khẩn danh hiệu các nhà từ thiện tại các nhà phúc-đường để ghi ân các nhà ấy.

Tự do diễn đàn

Bản quán tiếp được bài sau này cứ nguyện văn đăng báo cho rộng đường dư luận:

Vấn đề trị thủy

Nước chảy tràn đồi, đe bèo lấp ngòi, cái khổ-hại về nước lụt, it lâu nay quốc-dân ta phải chịu biết là ngần nào! Tuy thế, nương chưa thấy một cái phương-châm nào cho dích xác, có thể ngăn ngừa cái hại về sau này vậy. Quốc-dân ta cứ đành bỏ những mối rủ? Hay phải cần lấy một cái dư-luận cho đích đáng ru? Ôi! lấy kiến-thức của ít nhiều người thì có hạn, mà thâm cơ của Tạo-hóa thì vô cùng. Quốc-dân ta cũng nên cùng nhau đem hết tinh-thần, hết trí-nẫo mà cần lấy một cái phương-pháp cho đích đáng, rồi xin với chánh-phủ Bảo-hộ so sánh xem mà thi-hành, để cho khỏi hay đổ sự lụt mà năm nào quốc-dân ta cũng phải chịu, cũng phải lo thì chẳng phải là một cái hạnh-phúc cho quốc-dân ta lắm ru? Và, thiên-hạ sự trong buổi văn-minh khai-hóa này, những vấn-đề mở mang, chỉnh-đốn, hay mày móc khó khăn đến đâu mà còn giải-quyết được, huống hồ vấn-đề trị thủy mà đành chịu ru? Vấn-đề này là can-hệ đến mệnh mạch quốc-dân ta, mà ta ít lâu nay cũng nhờ chánh-phủ Bảo-hộ chỉ bảo, thì trình-độ kiến-thức đã hơi cao, đã có nhiều người bác-vật, cách-trí, cũng nhiều người thông hiểu thế-tình vật-lý, mà nay chỉ đành ngồi cho nước đến chân, lúc bấy giờ lại nhờ chánh-phủ Bảo-hộ lôi dắt lên cho khỏi sa ngã chìm đắm ru? đành thế ru? Tưởng chánh-phủ Bảo-hộ cũng không muốn thế! Tất việc gì công-ích cho ta cũng muốn ta giúp sức vào một chút vậy.

Nay tôi chẳng có học-thức gì, nhưng chỉ có chút nhiệt-thành cùng quốc-dân, nên xin tự hỏi và tự đáp mấy điều cốt yếu về việc trị thủy như sau này để góp một cái ý-kiến hẹp hòi vào cái vấn-đề khẩn-yếu ấy.

1) Tại làm sao mà nước năm nào cũng vẫn to?

2) Từ xưa đến nay đê vẫn thế, mà thường lăng trúc đôi chỗ, sao năm nào cũng nước mắp mé đê làm cho tràn qua hay là vỡ? Ba bốn mươi năm nay cũng thế ư? Nước đời nay nhiều hơn đời xưa chăng?

3) Làm cách gì cho khỏi hay đỡ lụt?

4) Hoặc có chi phải đến tiền về việc trị thủy thì lấy ở đâu?

Xin tự lấy ngu-kiến mà giải bốn câu ấy như sau này:

Giải lời vấn-đề thứ nhất. — Nước to là bởi khi-hậu mùa hạ hay mùa thu mưa nhiều làm nước, nhất là ở sơn-phận — Nước phải chảy xuống chỗ thấp — ở mạn hạ-lưu Bắc kỳ này đất thấp và có của lề thì nước phải về bể. Nước mưa ít nhiều, chỗ đựng không đủ và chỗ tiêu không thông, nên nước to.

Giải lời vấn đề thứ hai. — Đắp đê để ngăn nước là chính sách của nước ta đã mấy thế-kỷ nay, chính-sách ấy không phải là không hiện-nghiệm. Đê tuy thường có đắp thêm đôi chút mà nước vẫn mắp mé tràn qua, và thường vỡ là cũng có một cái nguyên nhân chứ chẳng không. Cái nguyên nhân ấy xin kể sau đây:

1) Lòng sông ngày một bị phù sa bồi cao nên sông nông, sông đã nông thì dung được ít nước, cho nên thường xảy ra cớ tràn đê và vỡ đê vậy. Cái cớ bị phù sa bồi mà sông nông lại xin giải rõ như sau này:

a) Nước sông Nhị-hà, mùa nước thuần là nước phù sa cả, có phù sa thì thế nào nó cũng phải lắng xuống mà bồi cao lên. Như nói rằng: nước lũ chảy mạnh, phù sa không lắng xuống mà bồi lên được thì tưởng là lầm, vì rằng: tuy dòng nước chảy mạnh đến đâu thì chảy nhưng bao giờ dưới đáy sông, sức chảy cũng chậm hơn ở trên mặt, (sức chảy là sức tiêu bớt nước đi, sức nước tiên đi bao giờ cũng tiêu ở trên mặt, rồi mới đến dưới) chảy để bớt đi thì phù sa phải lắng xuống mà bồi lên. Trừ chỉ có lúc sông nào cao mà chảy xuống khúc thấp thì nước nó mới chảy kr.oét lòng sông đi mà thôi.

b) Đất phù sa lẫn lộn với nước, đem từ mạn ngược xuống. Tuy gọi phù sa là cát nổi nhưng không phải nổi như tre, như nứa, như cành bèo, như lá cây, mà lênh đênh mặt nước mãi đâu, chất nó nguyên hơi nặng, nhưng bị ngọn nước chảy mạnh mà làm động nó phải vẫn lên, lộn xuống đấy mà thôi. Đại khái 100 phần phù sa lẫn vào nước mà đem từ mạn ngược đến mạn xuôi thì nó cũng phải chìm dần xuống đất ít là 5 hay 10 p. ấn. Phần chìm xuống ấy nó ở đâu, phải ở lòng sông mà bồi cao lòng sông lên vậy.

c) Khi nước nguồn đã gần gần, sức chảy phải chậm đi, e ợm đi bao nhiêu thì sức chảy không chuyển được phù-sa bấy nhiêu, mà nó phải lắng xuống, lắng dần mãi đến khi hết thì thôi. Xem như nguồn đã gần gần, thì sắc nước một ngày một nhạt sắc thắm, nhạt mãi đến khi nước trong.

Đó không phải là phù sa lắng xuống đáy sông mà bồi cao lên ru?

2) Cửa bể là nơi thoát nước đi, mà cũng cao lên mãi. Trong thì bị phù sa bồi, ngoài thì bị sóng, đồn cát ngày một tăng cao, lấp mất dòng nước chảy. Vậy muốn biết phù sa bồi nhiều ít thế nào xin xem bãi bể thì biết.

Bởi hai cớ ấy, sông nông không đựng đủ nước, đê tuy có tăng trác nhưng không đủ mà giữ được nước, cứa bể lại cạn, nên thường bị nước tràn đê và vỡ đê.

Còn như bảo rằng: đời nay mưa nhiều nên lụt nhiều, đời xưa mưa ít nên lụt ít, thì không phải thế đâu! Đôi ba mươi năm về trước ít lụt là lòng sông còn sâu, đê còn cao, tuy cũng lũ cùng nguồn, nhưng không đến nỗi vỡ nỗi lụt, chỉ bất hạnh năm nào mưa nguồn nhiều lắm mới đến nỗi lụt mà thôi, chứ không như mấy năm nay năm nào cũng bị thiệt hại luôn về nước lụt. Việc sông nông bị phù sa bồi, cái lý do đã kể như trên rồi. Nay lại xin dẫn một cái minh chứng cho biết rõ trong khoảng hơn mươi năm nay phù sa bồi cao lên được bao nhiêu. Tôi ở Nam-định xin kể việc Nam-định.

Khoảng hơn mười năm nay, hiệu dầu Tam-đạt ở gần nhà máy rượu Nam-định thì nền nhà còn cao hơn đường (đường bờ sông) đến một thước ta, mà nay đường đã phải đắp cao lên hơn nền nhà đến hai thước ta nữa rồi, tuy cao thế, mà năm nào nước cũng mắp mé.

Vậy khoảng hơn mười năm nay, nước cao hơn đến 4 thước ta rồi. Đó thực là cái minh chứng sự bồi cao của phù sa vậy.

Giải lời vấn-đề thứ ba. — Muốn cho khỏi lụt, cho đê khỏi vỡ, thì chỉ bằng đào lòng sông cho sâu và đắp thêm đê cho cao và cho to thêm ra. Đào lòng sông thì là vấn-đề khó chưa chắc đã làm ngay được, chứ đắp đê cho sao và cho to thì quốc-dân ta có thể làm được. Nay xin cứ mỗi một năm tây thế nước tăng cao đê lên một ít, tăng cao bao nhiêu thì lại đắp rộng thêm ra một ít. Còn cứa bể thì hàng năm cũng nên khơi sâu xuống một ít. Cứ thi hành như cách ấy thì trừ ra có năm nào có mưa lũ một cách khác thường thì không kể, còn thì tưởng cũng có thể tránh được cái nạn vỡ đê và lụt vậy. Đến như vấn-đề khai lòng sông thì chưa có thể thực hành ở ngày nay được, nhưng tất cũng có một ngày kia, đê không tăng cao không phụ thêm được nữa, thì tất phải dùng đến vấn đề khai lòng sông. Khi ấy tất phí tổn khác hẳn với sự tăng cao và phụ thêm đê ngày nay vậy.

Trả lời vấn-đề thứ tư. — Xin tăng thuế ruộng lên mỗi mẫu mỗi năm một ít, — để mà hàng năm chi về việc tăng (đắp cao) phụ (đắp rộng) đê điều — (hạt nào mà không có ruộng mùa thì hoặc xin giảm đi một nửa).

Tưởng các điền chủ hàng năm đổi mỗi mẫu một hai ít, mà lấy về một mẫu lúa từ 20 đồng, 30 đồng cho đến 40 đồng, yên toàn vô sự, khỏi thấn Hà-bá xâm chiếm và những người không có ruộng mùa, giữ được hoa màu, cũng khỏi tổn hại đến nhân, vật thì hẳn cũng lạc lòng lắm vậy.

Lại xin trù liệu một cách này thì món tiền ấy không mất ra ngoài, mà lại những dân cư đấy được tiêu dùng, là: cứ tiền hạt nào thì lại chi tiêu về hạt ấy (tuy có bắt buộc san sẻ với làng khác, nhưng tưởng cũng không bao nhiêu) là lấy tiền hạt ấy mà thuê dân phu trong hạt ấy đắp đê. Như thế thì tuy người có ruộng ở làng nào phải bỏ ra thì sau người trong làng ấy lại thu lại, cũng có khi chính người điền chủ bỏ ra ấy lại thu về cũng nên.

Các điều thiển cận của tôi đã kể trên này, chắc chẳng bổ ích gì cho quốc dân đâu. Nhưng cũng gọi là có góp cùng quốc dân một chút vậy. Xin quốc-dân đem tâm nghiên cứu kĩ lấy vấn đề này, mà tìm lấy một cách đích đáng, sẽ xin chính-phủ Bảo-hộ châm chước thi hành, cho quốc dân ta hàng năm khỏi hàng mấy vạn người hóa ra thì chẳng là một điều rất may lắm ru.

Còn như nên đê hay nên phá đê, vấn-đề ấy tưởng chính-phủ Bảo-hộ cùng quốc-dân ta nghiên cứu đã nhiều, ta cũng chẳng nên nhắc lại nữa.

Ng.-như-Ngọc.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tất-Quyền đề-xướng

MMDCCCXXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo thống ai mà chẳng ngóng trông.
Lễ nhạc in riêu nền thắng-địa,
Cung tường trời mở chốn kinh đông,
Nền Nghiêu nếp Thuấn xem càng [khéo,
Gió Á mưa Âu vẫn chẳng rung.
Đường lối năm châu ngày mở rộng.
Một nền luân lý vững non sông.

MMDCCCXXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo lưu truyền cõi Á-đông.
Đạo mạc · đổi dào dòng nước Nhị,
Văn-phong chói vọi đỉnh non Nùng
Mỹ Âu Pôi Á dầu thêm lối,
Nam Bắc Đông Tây chẳng khác dòng
Còn nước còn non còn mãi mãi,
Trải bao Tiên Hán vẫn không cùng.

Ba · Sáy
Rue du Phô-nghe, uyên-quang

MMDCCCXXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thấy miếu nào ai chẳng kính sùng.
Lê Lý nền xưa còn vững chãi,
Tứ Thư dầu cũ vẫn nguyên phong.
Cuộc đời thay đổi đà bao thuở.
Đạo t ánh phù-trì trải mấy đông.
Tiếng trống tân-văn khua đã khắp,
Hai vừng nhật-nguyệt đề soi chung

MMDCCCXXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cũ nguy-nga rạng vẻ Hồng.
Từ Lý gây nên nền quốc-túy.
Rồi Lê xây dựng nếp nho-phong.
Trải bao dâu bể lẫn không chuyển,
Biết mấy xuân thu nước vẫn-trong.
Gặp buổi Âu-phong bình trị thế,
Lăng tho ngâm vịnh biết bao cùng.

Dụng-Minh
Phố Ninh bình. Nam-định

MMDCCCXL

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Gió Mỹ mưa Âu mạch c ửa cùng.
Sau Lý, Trần, Lê nền quốc-túy,
Giữa Nung. Iao, Thái bức thiên - [công (1.)
Thờ lên Khuê-các coi tòa Bầu,
Phải trẫn Hồng-hà rót bể Đông
Thánh Khổng nay càng say giấc mộng
Sao k ông để cả tượng Chu-công (2)?

Nguyễn-hữu-Cương
Làng Bảo-ngũ, Nam-định

MMDCCCXLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Phong cảnh tiêu-triều liếc mắt trông
Hai dãy danh bia rêu vẫn biếc,
Một vùng cỏ t ạp nguyệt còn trong,
Sông Thù mạch đạo từng khơi rộng.
Đoành Nhị nguồn văn đã quán thông.
Hồng Lạc anh em ai chẳng biết,
Xưa nay đạo thánh phải tôn sùng,

Nữ-nhi-Thư
100, Quai Clémenceau, Hanoi

MMDCCCXLII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo Lý nhà-p ung dăng kính sùng
Gió tập mưa sa lay chẳng chuyển,
Non mòn bể cạn vẫn không rung.
Bấy lâu sơn phấn còn tô đẹp.
Mấy lớp cung tường hãy ngửa trông
Cột cái đi-luân là dấy nhỉ,
Vẫn trơ như đá vững như đồng.

Ng-Minh dit Chác
23, Route de Huế, Hanoi

(1) Thiên-công thì v ề công · là thợ.
Chu-công thì v công · là ông
(2) Triều Lý mới lập Văn-miếu có tô cả tượng ông Chu-công

MỚI XUẤT BẢN

TRAI LÀNH GÁI TỐT

Tiểu-thuyết văn vần

Theo thể truyện Kim-Vân Kiều

CỦA

ông cử ĐƯƠNG-BÁ-TRẠC soạn

Giá 0$25

Có gửi bán ở khắp các hàng sách. ở xa gửi mua mỗi quyển thêm tiền cước là 0$05 gửi thư và mandat cho **ông Dương-bá-Trạc, Trung-Bắc-Tân-Văn Hanoi.**

VIỆC HANOI

Nhân dịp lễ Assomption, nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo 2228 đến ngày thứ bảy 16 Août 1924 mới ấn-hành.

Thời-tiết

7 giờ 31 độ
15 giờ 34 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch
Thứ sáu, 15 Août 1924
ASSOMPTION
Âm-lịch
15 tháng bảy năm Giáp tí
Ngày Bính dần
Hành Hỏa. Sao Ngưu. Trực Phá
Kỵ: Tác-tạo, Tế tự.
Chư sự tiết nghi
HỒ KHẮC

Ngày kia :

Dương-lịch
Thứ bảy, 16 Août 1924
3 Bocth
Âm-lịch
16 tháng bảy năm Giáp-tí
Ngày Đinh-mão
Hành Hỏa. Sao Nữ. Trực Nguy
Kỵ: Xuyên tỉnh. Lý phát
Nghi: Tế tự, ky-phong, Cầu tự, Kết hôn,
Giá-thú, Hội hữu, Xuất-hành, Tiễn, Thương lương,
Lập khoán, Giao-dịch, An-táng.

Giá thóc gạo

Gạo tr ắng nhất, một tạ	10 $ 52
— nhì	9 90
— ba	9 20
Thóc	6 10
Hấy ngô	5 6

Giá bạc Kể từ ngày 14 Août 1924, giá bạc ở **khu Nhà-nước định là 9 45**

Tin quan Toàn-quyền Sarraut.

Cứ như báo *France Indochine* thì cái tin quan Sarraut trở lại đến nay chưa thấy công-bố thì có lẽ là tin không c ắc, vì là ở nghị-viện có một đảng phản-đối việc bổ ngài sang đây, mà có lẽ M. Shra m e:k là nguyên-lão nghị viên ngt Bouches du Rhône là nguyên Toàn quyền xứ Madagascar được bổ sang đây cũng nên.

Th ết tưởng đó còn toàn là lời đoán p ông cả, chứ chưa có gì là đích thực.

Lòng trung-thành của người Nam-kỳ đối với quan Toàn-quyền Merlin. — M. Lê quang-Trinh là y-khoa bác-sĩ tại Saigon có hội họp mấy vị quan chức và thân-thương trong Lục-tỉn , đứng đầu có thân-phụ ông là quan đốc-phủ Auguste Lê-quang-H ền thưởng thụ đệ tam đẳng Bắc-đẩu bội-tinh, đến yết-kiến quan Toàn-quyền Merlin chiều hôm 12 vừa rồi để kính mừng ngài đã tới Saigon, sau là tỏ lòng trung thành với ngài về sự mưu hại ở Quảng đông đã mấy tháng trước.

∴

Bản báo lại vừa tiếp được bài lai cảo của phủ Toàn-quyền như sau này :

Khi quan Toàn quyền vừa tới Saigon thì các đại-biểu các dân-đẳng Nam-kỳ có đến xin yết kiến ngài nhân ngài qua đó ít bữa và nhân cái việc mưu hại tại Quảng-đông vừa rồi, để tỏ lòng thâm-luyến nước Pháp và kính mến quan Toàn quyền. Các vị đại-biểu đến yết kiến quan Toàn-quyền ngày 12 août tại qui-phủ do quan Đốc-phủ Lê-quang-H ền thưởng thụ đệ tam hạng Bắc-đẩu bội-tinh dẫn đến. Các vị đại-biểu ấy có đến hai trăm người đủ trong các hội các giới, hội-đồng chính phủ, hội-đồng tư-mật, hội-đồng quản hạt, hội-đồng hàng tỉnh, hội-đồng thương mại, hội-đồng canh-nông, các hội đồng nghiệp, hội tương-tế, các quan chức các sở, các chánh lồng, các thân hào, các điền chủ và các đại-b ểu báo giới, nói tóm lại là đủ các dân đẳng Nam-kỳ.

Các đại-biểu có đoan quyết với quan Toàn-quyền rằng xứ Nam-kỳ toàn dân đều một lòng quyến luyến và trung thành với nước Pháp mà oán giận kẻ chủ động xui dứa ngông cuồng vụ lợi làm điều đại ác như thế

Các đại-biểu lại xin tỏ lòng kính mến quan Toàn-quyền và quyết với ngài rằng nhân dân lấy sự phận làm sung sướng lắm và được nước Pháp bảo-hộ thì rất lấy làm ân nghĩa vì nước Pháp giữ cho được yên ổn vững vàng trong việc sinh hoạt.

Quan Toàn quyền có điện trình quan Thượng thư thuộc-địa về việc toàn-thể nhân-dân tỏ lòng trung-thành với nước Đại-pháp Bảo-hộ một cách cảm động như vậy.

Cuộc hát lấy tiền dựng tượng ông Trương-vĩnh-Ký. Tối 12 vừa rồi, tại nhà hát Tây Saigon có mở cuộc diễn kịch, hát vở « L'Annam sous la terreur » của M. Michel Mỹ, do hội bảo-quản liên-hiệp bảo trợ, và có quan Toàn-quyền Merlin và quan Thống-đốc Nam-kỳ đến chủ-tọa. Vở ấy diễn luôn ba tối 12, 13 và 14 Số tiền thu được sẽ lấy một nửa nộp vào hội-đồng dựng tượng ông Pétrus Ký tức là ông Trương-vĩnh-Ký, còn thì phân phát cho các hội làm phúc, n ất là hội t ợ g trợ của người Đông-dương ở bên Pháp (Association mutuelle des Indochinois).

Đường ô tô Hà-nội đi Hải-phòng. Đường Hà-nội xuống Hải-phòng vẫn chưa đi ô tô được, nhưng có lẽ từ ngày mai là 15 août trở đi, bề qua đường Bắc-ninh, Sept-Pagodes và Đông-triều ô tô sẽ đi được.

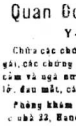
Nếu đ ược thì ở đầu cầu sông Cái Hà-nội và ở bến đò Cửa-cấm Hải phòng sẽ có biển yết thị cho công chúng biết.

Nhưng từ Bắ-ninh đ n Sept-Pagodes, nhất là ở kilomè re 43 trong khoảng vài trăm thước, đường hãy còn ngập đến 25 phân và chỗ cầu tre bắc tạm ở kilomètre 46 và 56 thì phải nên đi rất thong thả mới được.

Cuộc thi ô tô trên Tam-đảo.

Đến ngày thứ hai 18 août này hồi 6 giờ rưỡi tại phòng hội-đồng tòa Đốc-lý sẽ phát thưởng cho những người được giải thi ô-tô trên Tam-đảo.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montéso
51, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày nông bôn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0$80

油肝魚丸
早飯式前飯式再服飯出後食盡

Quan Gọc to Bi-co-man

Y-khoa tiên-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh xốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giò, số 22, Hanoi ông nói 314 .

Quan Bác-sĩ có cả nhà cho người đi, người ở đều cảm. ai cần lại hỏi 2602

Việc quyên tiền giúp người bị lụt. — Mới rồi theo giấy đạt của ông Phùng-văn-Huệ nguyên nghị-viên Hưng-yên, các nhà t ân-thương trong thành-phố có đến hơn hai mươi ông đã đến dự hội tại công-quán hội Khai-trí tiến-đức.

Ông Phùng-văn-Huệ có trình rằng ông đã xin được phép quan Thống-sứ cho lập hội-đồng mở cuộc lạc-quyên để giúp các dân bị lụt ở Bắc-kỳ ta, vậy ông xin hội-đồng bàn giúp nên trù tính cách nào mà cứu giúp cho được công-hiệu. Các ông có mặt tại hội-đồng đã nghiệm ra rằng những cuộc giúp những người bị lụt xưa nay không được công-hiệu là vì ít ra cũng phải vài ba tháng mới thu được số tiền khá to, lại từ khi tiền ấy đem nộp quan trên đến khi phân phát cho những người bị nạn thì cũng phải mấy tháng nữa, thành thử nạn dân lúc đói không được trợ cứu thì, đến khi được tiền trợ cứu thì lụt đã hết rồi.

Bởi vậy Hội đồng đồng - thanh định rằng nên xin p ép quan Thống-sứ cho lập ra một hội-đồng trợ-cứu thường - trực, mỗi năm cuộc lạc quyên và thuỳnh - thoảng mở cuộc đánh số hay là cuộc diễn-kịch để kiếm lấy một cái vốn thường cửu, mỗi khi hạt nào xảy ra một cái thiên-tai gì thì hội có cách mà trợ cứu ngay.

Hội-đồng cử ông Phạm-văn-Khoan làm hội trưởng tạm thời hội ấy và cám ơn ông Phùng-văn-Huệ đã có lòng tử-tâm ngỏ ra việc lạc quyên này sau lại nhờ ông trình quan Thống-sứ rõ cái ý-kiến của hội định như đã nói trên kia.

Nếu hội trợ-cứu thường trực sau này thành lập được, thì cũng là nhờ về sự cổ động của ông Phùng-văn-Huệ vậy.

∴

Bản báo đã nhận được những số tiền sau này của các nhà từ-t ện gửi giúp các dân bị lụt ở Bắc-kỳ ta, vậy xin đăng qui-tính phương-danh như sau này :

M. Phan-kế-An, huyện An-lão, tỉnh Kiến-an . . .	6 p.00
M. Ng-v-Giai tức Hai, làm cai ở nhà Đúc kẽm tỉnh Quảng-yên.	5 p.00
M. Phạm-quang-Huy, làng Trùng-quyên, huyện Vụ-bản, tỉnh Nam-định . .	2 p.00
Công	13 p.00
Những số đã thu được trước :	12 00
Tổng c ộng . .	25 p. 00

Hội chợ Hanoi

Lần thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924

Xe lửa trượt bánh và đổ toa. Đường xe lửa nh à-nước độ-này đen quá, mấy hôm nay hết trượt bánh lại đổ toa, thiệt hại rất nhiều. Chuyến xe lửa trượt bánh mà bản-báo đã trường thuật hôm nọ, mới chữa vừa xong, thì hồi 4 giờ chiều hôm qua 13 août chuyến xe lửa cuối cùng ở Lang son về Hanoi, lại bị toa chở than cái ở đằng sau bốn bánh ra ca ngoài đường sắt mà vẫn chạy một quãng đến 400 thước xe mới dừng lại, nên chỉ đường sắt hư hỏng cũng nhiều, sau phải cắt bỏ lại thì xe mới chạy được. Thế là quãng đường từ Phố-vị về Kép bị mắc nghẽn, đến khi ở Kép chạy đi độ chừng bảy kilomètres thì cái toa đằng sau cũng chỏ|than cũi đưa cả ra ngoài đường sắt. Tuy máy hãm ngay được mà hết thảy bánh khách Tây Nam không khỏi một phen kinh khủng, mà nhất là mấy ông đội Tây cứ ôm hành-lý chạy hết ra nọ đến toa kia, là vì khi cái toa than vừa bị trượt thì đồ nghiêng ra một bên đường sắt lại lôi cả một toa c ở trâu bò mà cùng đổ chồng gọng cả hai chiếc xuống ria đường, vì thế mà hơn một trăm thước đường chỗ này vừa cong, lại vừa gãy cả hoành và dan bù-lông không còn cái nào ngu ên cả

Nhân chuyến xe ấy có bản báo phóng-sự đi ở Lạng-sơn về, cho nên được mục-kích cái hiện trạng xe đổ rất là ghê gớm.

Số là người trong chuyến xe-lửa này vừa bị cái hú vía ở trên kia xong, đương cùng nhau đàm luận tay kẻ ăn người uống mà vẫn thấp-thỏm lo sợ động thấy sịch ,một cái là đã hết hồn, đến nỗi nhảy ống Tây quá lo phải bỏ chỗ ngồi lên toa buồng giấy để tạm trú.

Được một lúc lại thấy tiếng lạch-sạch đằng sau, lại nghe tiếng cói « toe-toe » máy kêu thì ai nấy đều dụng rời hết vía, cùng nhau nhìn lại đằng sau, hãy còn thấy người giữ hãm garde-frein giơ cờ hãm, cái toa đằng sau thì hai bánh ra ria đường,còn hai bánh trong lòng đường sắt, khi nghiêng bên này, khi ngả bên kia, như thanh-đồng đảo vậy.

Dù toa máy hết sức hãm cũng phải mươi thước mới dừng lại được, cho nên cái toa kia đảo thêm vài cái nữa thì đổ nghiêng ra, lại lôi thêm một toa nữa văn đứt cả vòng móc (crochet) mà lăn kềnh xuống bị chồng ngược lên, người giữ hãm th. bị tung ra đằng xa đến mươi thước, ai cũng chắc là chết, nhưng phúc anh ta còn dày nên không bị cái gì đè phải chỉ đau mình đau mấy, chứ không có thương tích gì cả.

Trong khi ấy thì đá và bụi ở đằng sau tung lên chẳng khác gì cái cốt-min nổ, mà đoàn xe-lửa rùng lại một cái thật mạnh, chẳng khác gì khi ta chạy mà có người lôi lại, nên chi người tài-xế bị tay-máy đập sưng cả tay, người đội tải thư của sở Bưu-điện đương ngồi thì bị bắn ra cửa, nhưng không ngã ; còn hàng họ thì cái nọ đưa lên, cái kia tung xuống, hành-khách thì ngã xiêu vẹo, nhưng may không ai bị thương cả.

Ông kiểm soát chuyến xe-lửa này tuy là tuổi mà nhanh trí lắm, khi toa trâu đổ áp xuống thì ông đốc-thúc cho thảo và phá toa ra,nên chưa được cả đàn trâu không chết con nào. Lúc soát ở đoàn xe thì ra cái móc ở đầu toa buồng giấy nối với toa máy gãy tan, chỉ còn 2 cái móc tay lẳng nhẳng đi mà ghê quá, nhưng ông cũng cố cho đi chầm chậm về đến Phả-lạng-thương để đổi toa khác, chứ nếu không thế thì chuyến xe lửa này chưa biết chậm mất bao nhiêu.

Bởi thế nên chuyến xe lửa ở Hà-nội đi lúc 13 giờ 56 đến ga Kép bị mắc nghẽn, thật là tiến thoái vô lộ, là vì đồ bận sau vào khoảng ga Cầu-giỏ và Kép thì còn lấy đường nào mà đi, nên hành-khách chuyến đó tuy không phải sợ, nhưng bị một bữa đói nhao, mà có dợ được xe lửa khác ở Lạng-sơn về chuyển hay là cố ghi để lấy lối đi cũng phải suốt đêm mà sáng hôm nay mới lên đến Lạng-sơn là may.

Còn chuyến xe lửa này thì phải tránh nhau với chuyến cuối cùng ở Hanoi lên tại ga Lim chứ không ở ga Yên-viên như giờ đã định.

Thế mà về được đến Hanoi cũng phải chậm mất giờ rưỡi đồng-hồ.

Nghe đâu nửa đêm hôm qua nhà máy ga Hanoi đã thử lắp một chuyến xe-lửa riêng mang đủ các thứ máy móc thợ thuyền lên ch ở đồ để cố sức chữa đường cho các chuyến xe-lửa hôm nay chạy thông-đồng được, còn những toa đồ kia nghe người ta nói thì hoặc có ghi được lên hay là rõ ra từng mảnh ít ra cũng mất giăm hôm mới xong.

Hỏi ra thì người ta nói rằng tại những toa chở hàng vừa cũ lại vừa mỏng manh lắm, thế mà cứ nối với toa chở hành khách là toa có thể đi nhanh được hàng năm sáu-mươi kilomètre trong một giờ, nên nhanh chậm khác nhau mới sinh ra lẽm sự thiệt hại như thế. Vả người ta lại nghiệm rằng những chuyến xe hỏi trước hễ bị đổ mấy hôm nay toàn là toa chở hàng, chứ toa chở khách có việc gì đâu. Vậy nếu sở xe-lửa chịu sửa sang lại mà cho chuyến nào chở khác hay chở hàng thì riêng hẳn c uyến ấy như công ty xe lửa Vân-nam t i xe lửa vừa có thể chạy nhanh không lo ngại gì, mà hành khách khỏi phải những bữa mất hồn mất vía như hôm qua.

Cái việc bỏ bớt than xấu, đốt thêm than tốt mà trong tờ báo này đã nói nhiều lần tui ta đã thấy sở xe-lửa thi-hành rồi mà cái nạn hỏng máy không thấy xảy ra lắm nữa.

Vậy việc này ta mong rằng sở xe lửa xé lại thế nào cho tiện việc và được nhanh chóng hơn thì may cho hành-khách lắm.

CẦN HAI NGƯỜI KÝ-LỤC

Ai có bằng certificat d'études, thi lại ngay hiệu Mỹ-xuyên, n° 123 phố hàng Bông, Hanoi, mà xin việc, sẽ được lương cao.

3879 Mỹ-xuyên

XIN CÁC QUÍ KHÁCH NẾM THỬ MÀ XEM !

Các thứ thuốc lá hiệu **Con Gà,** *chưa cuốn và cuốn rồi, hạng mới chế (Fabrication nouvelle) của Đông dương Yên-Thảo Công-Ty toàn bằng thuốc ngoại-quốc hảo hạng, theo cách vệ-sinh. Vừa nhẹ, vừa thơm, không rắc không nhức đầu. Thử mới biết được.*

3887

Cần nhiều tre cây tươi và vân bắc giáo.

Ai muốn bán, gửi giá đến nhà giấy sở VERNEUIL & GRAVEREAUD, 3, đường Rialan, Hanoi. 3883

Ngạch Học-chính — Cô Đỗ thị-Thục có bằng Sơ-học được bổ tập-giáo lập sự kể từ ngày 1er Septembre 1924.

M. Ng-hữu-Tỵ trợ-giáo tập sự tại Đan-phượng (Hà-đông) được từ chức.

Trường Pháp-Việt phố hàng Bún. — Trường Pháp-Việt kiêm-bị phố hàng Bún thuộc về các trường đạo Bắc Hanoi thì nay cùng với trường phố Đồ hữu-Vị đổi làm trường thực hành của trường Sơ-phạm nam giáo-sư.

Cái nạn xe-lửa. — Bản - báo mới được tin rằng hồi 5 giờ chiều hôm thứ bảy 9 août vừa rồi một cái máy đẩy đoàn toa ở ga Chị-cầu xuống bến Đáp-cầu, mới ra khỏi ga được một quãng thì đụng phải một người bếp Lê giương đương khi vác súng đi đổi gác với một người cai và 4 người lính, khi cứu được ra thì đã bất tỉnh nhân sự, lúc đem về ga bỏ thuốc rồi đưa lên xe-lửa để đem về Hanoi nhưng đi đến Gia-lâm thì chết.

Thưởng-hàm. MM. N.-uyễn-văn-Quý, làng Duyên-dương. huyện Lang-tài ; Nguyễn-đình Canh, là ng Quế-b, huyện Quế-dương, là lý-trưởng từ đích nay được thưởng-hàm tùng-cửu-phẩm văn-giai (9. 2).

Ngạch Cảnh-sát. — M. Chu văn-Nan là cựu binh được bổ cảnh-sát tại tỉnh Vĩnh-yên, niên-bổ g 120 đồng thay M. Trần-văn-Khâm từ c ức.

Ngã từ trên gác xuống đất. Một người thợ tên là Ng viết Xin, 40 tuổi đang làm ở trên gác nhà số 80 của Mme Ng-taj-Hai ở phố Bờ-sông bị ngã xuống nề m a ấy, vỡ đầu. Phải khiêng ngay vào nhà thương, chưa biết sống chết thế nào.

Muốn bán một cái xe ô-tô « Citroën » 10 mã-lực, chạy còn tốt lắm. Có nhiều đồ chữa. Giá bán 1.100 $.

Hỏi tại bản-quán. 3882

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương-thư đã nhiệt-tình giúp Bắc-đầu bội-tinh. Nguyên chuyên về thuốc khám tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập Huế.

Ngoại khoa, hà-bính, chữa mắt và các thứ bệnh lâu bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : GIÁ 1 $ 00
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 23.
GIẤY nói số 236

2013

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	13 Août hồi 6 giờ	15 giờ	14 Août hồi 6 giờ
Lao-kay	79.50	»	79.90
Yên-bay	30.32	»	30.12
Việt-trì.	13.75	»	13.73
Hanoi	9 19	»	9.17
Vạn-yên	9.35	»	9.30
Hoà-bình .	7.00	»	7.10
Tuyên-quang.	5.55	»	4.78
Phủ-đoan.	20.97	»	20 29
Phả Yên-bình	1.82	»	1.30

Trên sông Thái-bình

	13 Août hồi 6 giờ	14 Août hồi 6 giờ
Thái-nguyên .	20.50	20.35
Lẫm	3.40	3.30
Phả lạng-thương	3.80	3 66
Đáp-cầu	4.14	4 03
Phả-lại	3.31	

VIỆC BẮC-KỲ

NAM-ĐỊNH

Một người coi pháo thủ thắt cổ ở trong nhà pha. — Độ trước sở Mật t hám có bắt được ở dưới tàu *Phi-Phượng* sắp chạy Hanoi, một người tên là Chu-Jung-Binh, 29 tuổi quán ở Hac-châu, phủ Xuân-trường dấu một khẩu súng lục mới và mười một viên đạn. Người ấy bị tra hỏi làm sao cũng nhất định không xưng là súng lấy ở đâu. Nhưng xét ra là súng ấy ăn cắp ở kho súng vệ khố-đỏ thứ tư mà ra. Một người coi pháo-thủ ở vệ ấy là Ng-v-Toản có liên can về việc này phải giam tại nhà pha, thì vừa đây lấy dây thắt cổ tự tử ngay ở trong nhà pha.

THÁI-BÌNH

Cuộc hát làm phúc tại hội Tập-thiện để giúp những nhà bị thủy tai và hỏa-hoạn trong hạt Bắc-kỳ. — Thưa các ngài, Tỉnh ta nhờ giới trong hạt đều được bình yên, dân sự an cư lạc nghiệp, tức là cảnh tượng thái-bình, đoái trông ra các lân tỉnh, nơi thì thủy - tai, nơi thì hỏa hoạn, khốn nạn thay biết mấy mươi vạn con người đương là bị lầm than đầm đuối, cực khổ muôn phần, ta đã được hưởng sự yên vui, nghĩa phải nên thương tình đồng loại mà cứu giúp lẫn nhau.

Vậy nay bản-hội thay mặt quan dân trong tỉnh mở cuộc hát làm phúc tại nhà công-quán của hội, hát trong ba ngày, bắt đầu từ ngày 17 đến 19 tháng tám năm 1924 hồi 8 giờ chiều tức ngày 17 đến 19 tháng bảy ta để lấy tiền giúp dân tai nạn.

Xin m ời các ông các bà sẵ lòng từ-thiện, mở lượng hải hà, vui lòng đến xem, trước là tiêu khiển một vài giờ, sau là cứu giúp kẻ tai nạn, mới thực là phúc đẳng hà sa.

Thái-bình Tập-thiệp hội kính thỉnh

(Còn trang thứ ba, cột thứ hai).

Dùng nước chanh nên cẩn thận

Duy có nước chanh hiệu **T B** *là chế bằng hơi-nước (eau distillée) rất thanh khiết, rất hợp vệ sinh.*

BÁN BUÔN Ở :

Phố Sinh-từ, số 128, (Hữu Giám) Hà-nội

Bản-hiệu không nhận đúng thứ chai bi, chỉ đúng thứ chai Perrier, có nút sắt đúng bằng máy.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về thứng hình lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ bo, tòa Nội-các phụng lời châu phê rằng:

Chiếu nay đã được phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã rất hay, đáng nên ưa thưởng, trước lục phê thị giữ cho qui ước phòng chủ-ông để tỏ ân-giữ.

Khâm thử.

碑

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho hèn người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và tạo chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đặt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tinh chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54 Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư và báo này.

Cái hại về địa-lý. — Mới đây ở làng Lễ-nghĩa thuộc phủ Tiên-hưng (Thái-bình) có một người Khách tự xưng là địa-lý (chính tông ở bên Tàu mới sang, nhân dân vùng này lấy làm tin lắm, kẻ đón người rước tấp nập, cung phụng chú để chú cho một ngôi đất, kẻ giầm chục, người ba chục cung cấp chú thì chú mới tìm đất cho; lại khi chú đi về phải trả tiền xe càng mà thường chú đi lại luôn.

Cứ thật là khôn khéo quá, chú chỉ vào những nhà ngu-dân, còn những người có ít học thức không đến nỗi mắc lừa chú thì chú không vào mà lại kheo nói là nhà ấy ít phúc.

Mà lạ thay, chú ở bên Tàu mới sang mà chú nói tiếng Nam rất sõi có lẽ chú là Khách lai mà đi lừa đảo người ta đã nhiều.

Ái ngại thay cho những người mắc lừa thẳng bợm, bao nhiêu gia tài là chú vét sạch kẻ cỗ ruộng, người vay nợ lãi cung cấp chú.

Mong rằng bà con ta chớ nên mê tín mà mất tiền tai.

Minh-Khương lai cảo

VIỆC KINH-ĐÔ

Hai điều hại thanh-lâu xứ này.

Ở trong những khoản luật-lệ nghiêm-cấm chỉnh-đốn trong thành phố có một khoản nói rằng những gái ở thanh-lâu trong thành phố thì ít ra cũng phải 18 tuổi, lấy là nhà-nước giữ theo phép sinh-hoạt đối với lẽ vệ-sinh mà đề-phòng thật là phải lắm, tưởng rằng những người có trách-nhiệm ấy nên xét tỏ, nếu nơi nào có phạm lệ tại nghiêm-cấm.

Lại ở một khoản khác nói rằng những gái lầu xanh phải là những đứa có số và có tính ở sở cảnh-sát không được lận-bao giờ, vì rằng quan thầy thuốc mỗi tuần hai lần xét, nếu không có bệnh độc mới cho tiếp khách, ấy cũng là sự vệ-sinh mà nhà nước đề-phòng cho nhân-dân, thế thì đáng lẽ những người giữ trách-nhiệm ấy đáng biết nơi nào có gái lậu nên trừ-khử, hoặc bắt phải có sở có tính và khám bệnh ở nhà thương. Thế mà hiện nay lầm nơi thanh-lâu đã làm trái luật-lệ, như là dùng những đứa 14, 15 tuổi cho ra tiếp khách, những đứa ấy bé thấp và chưa thành người, thế mà đã bắt phải tẹo phép nhà « máy trăng », lại còn bọn gái lậu thì nơi nào cũng có, chẳng phải là giấu-giếm và sợ hãi ai, bọn nó công-nhiên ở khắp chỗ, làm như thế thật là hại điều hại lớn đối với lẽ sinh-hoạt và bệnh-tật ở trong thành-phố này, chẳng biết có ai quan tâm giới ý đến không? Nếu cứ để hai sự ấy được dung-túng mãi mãi thì tương-lai sẽ sinh ra biết bao là sự dở dang. Thật là một sự khốn-khổ đối với chúng-loại rất nên chỉnh-đốn vậy.

Giá gạo vẫn thua hoài. — Đối với các năm trước thì năm nay giá gạo rất là cao và lại lâu giảm lắm. Suốt ba tháng này mà giá gạo vẫn cao luôn, mãi đến nay đã có ba tháng rồi mà giá gạo vẫn cứ mỗi một quan là 4 lon và 4 lon rưỡi, cứ lên xuống hãy nhiều, chớ chẳng thấy được 5 lon bao giờ. Tuy là có gạo Saigon ra bán mà giá vẫn giữ một mực, thế thì chẳng biết khi nào gạo mới hạ giá cho.

Hiện nay các nơi thôn-quê đã thấy có nơi thì thu gạo phải dùng đến khoai, sắn, hẩp, bẹ mà đỡ đói, xem thế thì biết sự co-cận năm nay đã hại lắm đó rồi, nếu mùa tháng tám này mà mất nữa thì mới là nguy-biến. Hiện nay các đồng lúa đã cấy xong, cỏ nọi đã tốt, nhưng xem ra thì thiếu nước lắm, các điền-gia tốn tiền bạc về sự tát nước đã rất nhiều, trời không lắm mưa, gió nam ngày nèo cũng có, nếu suốt tháng bảy này mà trời không mưa thì đến tháng chín chắc rằng sự đói kém sẽ trông thấy đó giờ.

VIỆC TRUNG-KỲ

BÌNH-ĐỊNH

Phải nên cẩn thận. Từ hôm hội tây đến nay, thì nghề cờ bạc rất thịnh, thiên hạ đánh liên miên cuộc ăn thua đã lỗ, nên cứ theo hoài theo mãi, theo cho đến sạch lưng sạch túi, mà cũng chưa chịu thôi.

Bởi vậy phải xoay ra nghề du thủ du thực; vô sòng thì chúng bạn đuổi ra, nên phải cắt p'è ăn đào ngạch!

Ở tỉnh phố Qui nhơn xưa rày nghe việc trộm cắp cũng thường, như là ở xóm nhà tranh mới lập ở trước biển.

Tối mồng bảy août này nhà người thuốc trường kia ở trong thành-phố bị kẻ trộm lẻn vào quơ một bữa khá khá: nào sơ xống bạc tiền có hơn bạc trăm.

Nguyên là vì đêm nồng nực nên trong nhà để cửa sổ trống mà ngủ cho mát, cũng nội là cửa có song đúm, không đến nỗi nguy hiểm chi.

Ai dè, lúc canh khuya khi trời im mất cả nhà đều an giấc điệp, kẻ gian tế rạy song cửa sổ chui vào, làm cho đầy tủ rồi đi mất; đến lúc người nhà tỉnh giấc mới hay là vì ngọn gió vô tình thổi mạnh nên đồ đoán đã bay đi phương nào cả rồi! Ô hô! Phải chi mình đóng cửa sổ cao kín thì sao đến nỗi!!

Sáng ngày có người gặp được cái trấp đựng giấy mực, và con dấu thuộc trường; kẻ trộm không ưng lãnh bằng bỏ, nên đã vất đi. Vậy nhà chủ đã đem tiền mà chuộc lại.

Phải nên cẩn hận!

Việc Nam-kỳ

CHỢ LỚN

Hành hung giữa đường. Hồi 2 giờ đêm hôm 2 août có người lên là Barny Paul ở đồn Cây-mai đi xe đạp về Saigon qua con đường Poly-gône, còn cách chừng 200 thước thì tới đường Ceinture, thì có năm đứa hung đồ ra chẹn đường không cho đi. Người lính thấy vậy xuống xe ra sức chống cự nhưng không thể địch nổi, bị chúng chém phải nhiều vết thương, phải một vết ở đầu rất nặng. Sau phải bỏ xe đạp đó mà chạy.

Sau đó người lính đi trình thì sở Cảnh-sát lập tức cho người tới khám, thì chiếc xe đạp mất tích. Hiện nay còn đương dò xét.

MỸ-THỌ

Tàu đụng chìm ghe. Ba người bị thương. Hư hại tới 15 ngàn đồng bạc. — Hôm 30 juillet tàu *David* trong rạch Ba-hon chạy ra có dắt 7 chiếc ghe chở cát.

Tàu này xếp-lê hai cái và cứ phía một mà đi. Thình lình chiếc tàu *Inconstant*, chạy tới rất mau rồi quẹo vô rạch, đụng một chiếc ghe chở đầy củi chìm ngay. Đụng mạnh lắm, lòng ghe cải dần nhằm hai người bị thương.

Ông quản tàu dùng lại cho canot ra cứu vớt.

Hai người bị thương là Trần-văn-Luân 29 tuổi và Ng-thị-Gấu 23 tuổi nhà ở Cho-lớn. Cứu được hai người ấy, bỏ rít sơ rồi chở lại nhà thương My-tho điều trị.

BẢ CÁO VIỆC RIÊNG

Tôi tôi là Nguyễn-đức-Hảo trước có làm với ông chủ nhà in F. H. Schneider được hơn 30 năm, từ ngày ông chủ tôi mất rồi thì tôi vẫn đi buôn. Nay chẳng may tôi hóa vợ, phải trông nom lấy lũ con. Vậy tôi có lời bá-cáo để các ông các bà biết cho rằng từ nay trở đi, các con tôi nó có vay tiền nong của ai, thì xin các ông các bà đừng cho vay. Nếu các ông các bà cứ cho vay thì tôi không chịu trách-nhiệm.

Nguyễn-đức-Hảo
25 phố hàng Đồng, Hanoi

3886

HỎI CÁC NHÀ MẮC BỆNH XUYỄN, BỆNH HEN!

Đừng tiếc mắc bệnh mà để nặn lòng, nên uống thuốc ABYSSINIE EXTRAIT DE BYSSINIE ou POUDRE) bằng hết, bằng thuốc ấy sẽ, thì khỏi để chịu nguy, và khỏi tốn-thì để hết trong một vài điều, khác hẳn một mình tìm-khỏi mà để, rất tốn cái khổ lắm, thì lấp tức đó ngay. Chỉ thử một lần, sẽ thấy hiệu-hiệu là thường. Hai thuốc quản Abyssinie Extrait (CIGARETTES d'ABYSSINIE EXTRAIT, cũng hiệu nghiệm lắm.

Trên cái hàng quản chung quanh hộp thuốc có in dấu-hiệu sau này mới là thực hiệu:

Có bán tại: H. FERRÉ & Cie, 28, Rue Richelieu, Paris, và các hàng Bào-chế.

Gởi bán tại { BLANC, Hanoi / MONTÈS, Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Bào-chế của ông cho ông Domart, bào-chế sinh-viên hạng nhất ở cao-đẳng học đường Paris đã mới năm nay. Ông Domart tự trông coi lấy việc chế thuốc, vì thuốc-chế bao giờ cũng rất cần-thận. nhờ sự thế mà hiệu bào-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gởi đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi gì, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

HỘI BẢO TRỢ TRẺ CON LẠI VÔ THỪA NHẬN
Chiếu ngày 21 Juillet 1907 đã nhận cho rằng: Hội có ích lợi chung

CUỘC ĐÁNH SỐ
GIÚP CHO HỘI
SỐ TRÚNG THỈ ĐƯỢC TIỀN
QUAN THỐNG-SỨ BẮC-KỲ ĐÃ CHO PHÉP
Theo nghị định ngày 25 Juin 1924

Số vé bán là 60.000 số giá vé bán là 0$50 một vé

NHỮNG SỐ TIỀN ĐƯỢC KỂ SAU ĐÂY

1	Số được 3	0 piastres.	3.000$00
1	Số được 1.500	—	1.500$00
1	Số được 1.000	—	1.000$00
3	Số được 500	—	1.500.00
5	Số được 100	—	500.00
20	Số được 50	—	1.000.00
40	Số được 25	—	1.000.00
		Cộng cả số vé được trúng thành:	10.000$00

Mua vé ở đây — **ĐIỀU LỆ**

NOTA: MỚI SỐ VÀ NGÀY MỞ. — Sẽ mở ở tòa Bắc-kỳ Hanoi, ngày 21 Septembre 1924 hồi 3 giờ chiều có các hội viên trị-sự của hội trông nom việc mở số và quan tuần tự hành sự kiểm duyệt. Nếu có việc gì ngăn trở thì ngày nở sẽ ấy có thể hoãn lại được (theo khoản thứ 7 trong nghị-định).

NHỮNG SỐ ĐƯỢC. — Không số được thì sẽ yết-thị và đăng báo. Nếu những số được mà không ai hỏi trong hạn mới tháng kể từ ngày mở số thì những món tiền ấy sẽ để vào công-quỹ của hội (theo khoản thứ 8 trong nghị định).

NƠI GỬI TIỀN BÁN VÉ VÀ PHÁT TIỀN SỐ ĐƯỢC. — Những tiền bán vé hội-đồng trị-sự sẽ gửi ở nhà Đông Pháp Ngân-hàng và những số trúng được thì do nhà Ngân hàng ấy phát tiền cho mà thu lấy vé, theo khoản thứ 6 trong nghị định.

2215

Ngài nào cần dùng mua xe đạp, xe máy và đồ phụ tùng thay đổi rất tốt, rất hạ, thì nên gửi ngay thư về lấy lời giá hàng ở hiệu:

TIẾT-HIẾU-TRUNG
dit TRÚC-THÀNH
Fournitures générales pour Cycles & Motos
N° 35, PLACE NEYRET, HANOI

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

Bản hội đang sửa soạn một tích hát để nay mai sẽ diễn lấy tiền quyên vào trường Thể dục.

Tối thứ năm 14 Août 1924
ÂM HỒN BÁO ĐỨC
Thương nhân những lúc cơ hàn,
Hiếm nghèo lại phận vẻ vang có thời.
Rồi sau mới biết ơn trời,
Hai sao nỗi nghĩa bốn người đẹp duyên.

Tối thứ sáu 15 Août 1924
Diễn hai tích:
Tích thứ nhất:
ĐỐI LÝ THAY ĐÀO
(Hát chèo)
Tích thứ hai:
TRẦN-THẾ-MỸ
BẤT NHẬN THÊ
(Liên hồi)
(Hát tuồng)

Tối thứ bảy 16 Août 1924
PHẬN RỦI DUYÊN MAY
Khôn hay những chữ thinh linh,
Lam cho bèn nghĩa bèn tình dở dang.
Nào ai chỉ lối đưa đường,
Rủi may là sự thế thường tự nhiên.

Tối chủ-nhật 17 Août 1924
MÃ ĐẬU THÂN GIAO
Tại mình sao trách hóa-công,
Rằng quen những thói má hồng đành ghen.
Giết người thế cũng nên khen,
Miễn cho tình-nghĩa anh em vẹn toàn.

Tối thứ hai 18 Août 1924
Diễn hai tích:
Tích thứ nhất:
BẢN MÌNH GẶP TIÊN
Tích thứ hai:
ÔNG HOÀNG ĐỂ VỢ

Tối thứ ba 19 Août 1924
KIM NHAM
Trách ai tham phú phụ bần,
Nào hay tơ chỉ đã phần duyên em.

Tiếng chèo có nhiều giọng hát hay,

Thưởng chè thơm

Xin mời quí-khách chiếu-cố sơi chè **SINH-THÁI**; trong những gói chè **SINH-THÁI** phần nhiều là có phiếu thưởng chè nhất thơm ngon.

Nhưng đã được thưởng là thưởng gói chè có giá trị, chứ không giảm thưởng lặt vặt là 2 xu.

Xin quá bộ đến hiệu.

SINH-THÁI
31, Giữa Phố hàng Ngang, 31
HANOI

Số 111

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Khi tới *Hải-châu*, *Lâm-chương* bước sang chiếc thuyền lớn kia. Hai đứa kỹ-nữ đứng dậy nghênh tiếp, *Lâm-chương* dặn rằng:

— Hai ngươi cứ gọi ta là cụ viên-ngoại, đến chùa để cầu-tự, chớ có tiết-lộ cơ-quan.

Hai đứa kỹ-nữ vâng dạ, rồi thuê mấy chiếc kiệu nhỏ theo *Lâm-chương* đi đến *Hộ-quốc-tự*. Khi đi tới nơi, các đồ-đệ trông thấy khách lạ, vội-vàng vào báo với *Thầy ngươi* hòa-thượng. *Lâm-chương* xuống kiệu cùng hai đứa kỹ-nữ đi vào trong chùa. *Thầy-ngươi* hòa-thượng ra đón, mời vào phòng khách ngồi.

Khi uống trà xong, *Thầy-ngươi* hòa-thượng hỏi rằng:

— Chẳng hay tôn-ông qui tính đại danh là gì? Nhân vì việc gì mà bỗng tới đây?

Lâm-chương nói:

— Tôi họ *Chương*, biểu-tự là *Song-mộc*. Nhà ở *Sơn-đông*, năm nay đã ngoài 50 tuổi, mà chưa có con trai. Tôi nghe nói bảo-tự đây cầu gì được nấy, cho nên có đem hai người tiểu-thiếp tới đây để xin cầu-tự.

Thầy-ngươi hòa-thượng nói:

— Muốn xin cầu-tự, tất phải thành tâm ở lại chùa này, để sớm khuya khẩn nguyện thì làm thế nào cũng có ứng nghiệm.

Nói xong, bảo các đồ-đệ dọn cơm chay để khoản-đãi. *Lâm-chương* thấy thỉnh-thoảng có bộ dạng chơi xung quanh. Đi đến nơi tĩnh-thất, trông thấy quanh tường có treo các bức danh-thiếp cô-họp, mà vẫn vẻ chẳng có một người nào cả. *Lâm-chương* vào ngồi chơi tại đấy, lại trông thấy trên hương-kỷ bày một cái khánh đồng và có cái dùi khánh để ở bên cạnh.

Lâm chương nghĩ thầm: Chốn này không thờ phật thì chẳng hay bày những cái này để làm gì! *Lâm-chương* cầm cái dùi khánh đánh lên một tiếng, bỗng thấy cửa bên mở rộng, có 8, 9 người con gái ở trong chạy ra. *Lâm-chương* trông thấy, cũng phải giật mình.

Bọn phụ-nữ kia thấy không phải *Thầy-ngươi* hòa-thượng, mới đồng thanh mà bảo rằng:

— Chết nỗi! Tôn-ông ở đâu mà tới đây! Chỗ này không phải là chỗ tầm thường, có lẽ nguy hiểm đến tính-mệnh bây giờ, nên mau mau mà lui ra đi!

Lâm-chương tỉnh-ngộ mà hỏi lại rằng:

— Các ngươi là người ở đâu?

Bọn phụ-nữ nói:

— Chúng tôi đều là bị đứa ác-tăng bắt đem đến đây!

Nói xong, lại kéo cả vào mà đóng chặt cửa lại. Các đồ-đệ ở ngoài nghe động tiếng khánh, vội-vàng chạy vào báo với *Thầy-ngươi* hòa-thượng. *Thầy-ngươi* hòa-thượng nói:

— Nếu vậy thì đêm nay ta phải giết chết lão này, không thể để cho hắn lẩu thoát được!

Buổi tối hôm ấy, *Thầy-ngươi* hòa-thượng lại cùng ngồi ăn cơm với *Lâm-chương*, mà *Lâm-chương* cũng không nói gì đến cái việc ban ngày hôm ấy.

Thầy-ngươi hòa-thượng nói:

— Đêm nay xin mời tôn-ông cùng hai vị phu-nhân ăn nghỉ tại nơi tĩnh-thất.

Thầy-ngươi hòa-thượng bảo người đưa *Thang-bưu* đi ngủ riêng một nơi. Còn *Lâm-chương* và hai đứa kỹ-nữ thì theo *Thầy-ngươi* hòa-thượng đi đến tĩnh-thất, *Thầy ngươi* để ba người ở đấy rồi lại trở ra khóa chặt cửa lại.

Thầy-ngươi hòa-thượng gọi các đồ-đệ mà bảo rằng:

— Các con đi lấy cho ta một lưỡi dao, để ta theo lối đường hầm lên giết chết lão viên-ngoại này.

Nói xong, liền cùng các đồ-đệ chui xuống nhà hầm, định lên giết chết *Lâm-chương*.

HỒI THỨ LXXI

Lại nói chuyện *Thầy-ngươi* hòa-thượng cùng các đồ-đệ ở dưới đường hầm chui lên, quát to lên một tiếng mà rằng:

— Đứa thất-phu kia! Không phải ta đến tìm mày, chính là tự mày dẫn thân đến mà cầu lấy cái chết! Nay mày đã biết rõ sự bí-mật của ta thì ta phải cho mày một nhát dao!

Lâm chương còn đang ngẫm nghĩ, bỗng trông thấy lưỡi dao của *Thầy-ngươi* hòa-thượng đưa đến, vội-vàng đứng dậy lẳng tránh thì cái ghế ngồi bị lưỡi dao chém xuống, gẫy nát nhừ ra.

Hai đứa kỹ-nữ run sợ, quì xuống mà kêu với *Thầy-ngươi* hòa-thượng rằng:

— Trăm lạy sư-phụ! Xin sư-phụ tha chết cho chúng tôi!

Thầy-ngươi hòa-thượng nói:

— Ta không giết hai ngươi đâu! Nhưng hai ngươi phải ở đây với ta, ta chỉ giết một đứa thất-phu này là đủ!

Lâm-chương cũng quì xuống mà kêu rằng:

— Trăm lạy sư-phụ! Tôi vô ý không biết, phạm tới hổ-uy, dám xin sư-phụ rộng ơn mà tha chết cho.

Thầy-ngươi hòa-thượng nói:

— Trừ-phi ban đêm có mặt trời mọc ở hướng tây ta mới có thể tha mày được!

Lâm chương nghĩ thầm: Nếu biết thế này thì ta cứ ở yên tại *Hoài-an* cho xong, can chi lại dẫn thân đến nơi nguy-hiểm! Không biết *Thang-bưu* bây giờ đang ở chỗ nào.

Lâm-chương lại phải kêu van mà rằng:

— Nếu sư-phụ không tha chết cho tôi thì xin để cho tôi được toàn thi-thể.

Các đồ-đệ đều nói:

— Hãn đã biết lỗi thì sư-phụ cũng bất-tất phải phạm đến sát-giới làm chi. Xin cứ cho nó xuống hầm, rồi tự khắc nó cũng phải đói mà chết, thế là nó được toàn thi-thể, khỏi có lòng oán ta.

Thầy-ngươi hòa-thượng nói:

— Ừ! Ta cũng thuận nghe lời các đồ-đệ.

Bấy giờ chúng trói *Lâm-chương* khiêng đến cửa hầm mà đóng dây cho xuống, rồi đóng cửa chặt lại. Khi *Lâm-chương* xuống đến đáy hầm, bỗng gặp *Tiền-lâm* đã ở đấy từ trước. *Tiền-lâm* nhờ có mấy lạng nhân-sâm đã trong mình, nên không thì chết đói đã lâu rồi.

Tiền lâm hỏi rằng:

— Nhà-ngươi là ai mà cũng bị đưa ác-tăng nó bỏ vào đây?

Lâm-chương nghe tiếng hơi quen quen, vội vàng hỏi lại rằng:

— Tôi là *Lâm-chương* đây! Quái lạ! Hình như lời đã được gặp đại-huynh ở đâu thì phải. Nghe tiếng quen lắm!

Tiền-lâm nói:

— Thế ra ngài là ông *Chinh-quốc* (tên tự của *Lâm-chương*) họ *Lâm* đó, phải không?

Lâm-chương nói:

— Chính phải rồi! Còn đại-huynh là ai, xin nói cho tôi biết!

Tiền-lâm nói:

— Tôi tên gọi *Tiền-lâm* đây!

Lâm-chương nói:

— Bẫn đuổi thế nào mà đại-huynh lại xuống đây?

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

RƯỢU BẠC-HÀ GET PIPPERMINT GET rượu này uống để mát mẻ và mất khan tiếng.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc :

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh : đau dạ dầy, đi tả, đau ruột, đi tháo-dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần ; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã ; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán : 0$60 một lọ

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

泰 LỢI-THÁI 利

110, Rue des Changeurs, 110

HANOI

Bản-hiệu chuyên nghề ngót 20 năm, buôn bán thực thà, được nhiều qui-khách chiếu-cố, hằng ngày vẫn gửi vàng và đồ vàng đi bán các tỉnh trong cõi Đông-pháp và Cao-miên Laos.

Du khách quen hay lạ, hễ gửi Commande mà có dặt ít tiền trước thì cứ điều-hiểu cũng chiều theo thời giá mà gửi đồ đến tận nơi. 2065

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Sớm chậm một ngày rất có quan-hệ

Có bệnh nên chữa ngay, chớ trì-hoãn. Cái sức khỏe người ta lại quan-hệ hơn các việc khác, chớ nên nói : Sớm chậm một ngày không quan-hệ gì.

Làm lụng, nghĩ ngợi, hoặc có việc gì quá sức mà mệt-nhọc, yếu-ớt người đi, thì nên biết rằng trong mình yếu-ớt như thế, chẳng bao lâu mà hóa ra bệnh huyết suy, gân yếu, thân thể luy-nhược, và các bệnh ấy lại sinh ra lắm chứng khác nữa.

Chớ nên trì-hoãn không dùng thuốc Pilules Pink. Biết đâu sớm được mấy ngày lại không đỡ được biết bao là nỗi khổ-thống.

Pilules Pink làm cho chóng phục sức, vì Pilules Pink làm cho chân huyết giàu hơn, trong hơn, có sức hơn, làm cho bộ thần-kinh khỏe hơn, làm cho các cơ-thể làm việc mạnh hơn.

Chớ nên lưỡng-lự. Thuốc PILULES PINK.

Dùng sớm chậm một ngày rất là quan-hệ.

Bán tại tất cả các hiệu Bào-chế.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG nên dùng thuốc

QUINOFORME

hoặc ống, hoặc viên

Tại tất cả các thuốc-điếm Pháp toàn đông mọi thứ thuốc này.

Gửi bán tại tất cả các nơi năm số 16 Nhà chế thuốc LACROIX, 20-21, Rue Philippe de Girard — PARIS

祥和裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

45, Rue des Cantonnais, 45

Hanoi (Tonkin)

TELEPHONE N° 265

Bản-hiệu mới mở buôn các thứ hàng tơ nhiễu lãn hàng thật, giá cực rẻ.

Có sẵn 4 hàng to Thái-lý, hàng thượng-hạng, hạng trung, hạng nhỏ, đủ các thứ màu.

Nay có những thứ hàng mới mua thêm nhiều, giá rẻ hơn trước nhiều, không kể.

Quý ông quý bà nào muốn mua hàng tơ nhiễu xin cứ lại bản-hiệu mà mua hàng, bản-hiệu không nói dối, có tính rõ ràng từng thứ hàng.

Quý ông quý bà nào muốn mua hàng tơ nhiễu ở xa, xin cứ gửi thư về bản-hiệu, bản-hiệu sẽ gửi hàng đến tận nơi.

Xin kính cáo.

2100 YU-WO-TSEONG

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy-yếu, thân-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phổi lâm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BỔ

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Paiements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Pháp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả nước độ non một đồng một lọ. 2082

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

RƯỢU NHO J.-K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái pháp chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, vì cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận cho thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ cho thật mạnh, thì dùng thuốc này chắc vì nhẹ lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghip, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

55, phố Paul-Bert, Hanoi

DẦU "CRESYL" THIỆT

Có hiệu nghiệm chắc chắn đã thí-thèo cách bác bọc, thì có một mình hiệu :

CRESYL-JEYES

ĐỂ LÝ TRỪ BỆNH ĐAU — LÀM HẾT HỒI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HÁM

PHÒNG NGỪA BỆNH DỊCH — THIỆT HỮU ÍCH — KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG

HÃY DÙNG CỐI ĐỪNG CHỊU lấy thứ xấu xa khác vì muốn lợi. "CRESYL-JEYES"

CRESYL-JEYES, 35, Rue des Peupliers Boulogne, PARIS

MUA MỘT ĐƯỢC HAI

Hiệu tôi buôn thuốc lào đã lâu năm nổi tiếng nhất Bắc-kỳ. Nay lại đặt thêm ảnh thưởng kẻ các ngài mua bánh thuốc mỏ ra có ảnh thưởng, thời xin mua đâu thì cứ lại đấy mà lĩnh thêm một bánh thuốc thưởng nữa. Ấy là nghĩa mua một được hai.

Bấy lâu đã nức tiếng gần,
Gửi đi hoàn-cầu bán buôn ra oàn.
Về chanh Tem-hiệt Ban thân
Thương tường, Bán tín tường quản, Tiêu hà.
Ai mua bánh thuốc mỏ ra,
Có để chữ thường (Xin thiệt là vô may
Xin đem cái phiếu thưởng này,
Mua đâu đến đấy thưởng ngay tức thì.

LÝ-SENG-BAO

47, Rue des Paniers, (Phố Hàng Bồ) Hanoi

Cửa hàng bán vàng-bạc, đồng-đồ, nhãn-kính. 2058

ÔNG KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酸補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晨午晡服每吞啦沒嘴禮歌喫精

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

2099 *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

SÁCH LUẬT MỚI

Quan phó Binh-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-Pháp, mới soạn một bộ luật mới sau này :

1° QUỐC TẾ CÔNG PHÁP (Droit international public) giá. **3$00**
2° QUỐC TẾ TƯ PHÁP (Droit international privé) giá. **3$00**
3° HÀNG HẢI PHÁP LỆ (Droit maritime) giá. . . . **3$00**
4° THƯƠNG LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. . . . **4$00**

(Tiền cước gởi đi các tỉnh, tính ngoài).

Mấy bộ sách luật này, bản-quán đã giới thiệu ở số báo ngày 25 Septembre trước.

Bộ luật mới này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả.

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

NƯỚC HOA THƠM

CÔ BA

PACHOU Frères & Cie LYON

NGƯỜI BIỂN-LẬN

(L'AVARE)

Tuồng kịch của MOLIÈRE tiên-sinh soạn ra

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

Hội Ái-hữu của Tân-cựu học-sanh trường Cao-đẳng đã diễn tại nhà hát lớn Hanoi, ngày 18 Janvier 1924

In chữ Pháp và chữ Quốc-ngữ hai lối văn song song

Giá mỗi quyển . . . . . 0$50
Tiền cước gởi đi các tỉnh, mỗi quyển. . . . . 0 $ 10

CÓ BÁN TẠI BẢN-QUÁN

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)

6 trương

GIÁ BÁN BÁO :

Một năm . . . . . 12$00
Sáu tháng 6.50
Ba tháng 3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Các mua và thì giá 20 quan, còn thì đóng làm 25 tháng mỗi tháng là mười quan. Nếp tiền lần đầu, liền được ngay cái vé, riêng mình có quyền sở-hữu, bỏ vé trúng số thì được cả tiền. Mình chỉ chịu nhà đánh đến mỗi tí, thật hẳn như không nghĩ đến, mà đã được dự các cuộc rút số, lại được có quyền sở-hữu một cái vé rất quý có sinh lợi-tức.

Về Crédit National, mỗi năm tám kỳ dự cuộc rút số : là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

Mỗi lần rút số có :

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500.000 quan
2 lô.	200.000 quan
3 lô.	100.000 quan
6 lô.	50.000 quan

Tiền rút số tám kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng dễ trúng lắm

Muốn dự các cuộc rút số ấy, nên gởi 20 quan cho ông chưởng-khiển nhà :

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Việc bán sẽ sắp theo như bản luật ngày 23 Mars 1909, các nhà mua sẽ được đủ điều chắc chắn.